

[Smørum.]

er i sig selv forholdsvis mindre, fordi Handelsværdien er langt mindre konstant end for de smaa Ejendommens Vedkommende. Pantesikkerheden kan i disse meget store Ejendomme meget let komme i Fare paa Grund af manglende Paapasselighed fra Ejeren, forfejlet Drift eller simpelt hen af Mangel paa Kapital til Udredning af de betydelige Driftsudgifter, disse store Ejendomme kræver. Ændringsforslaget vil i nogen Maade raade Bod paa dette Forhold, idet det heri bestemmes, at Laanene for Ejendomme med Grundværdi over 100 000 Kr. ikke maa overstige dette Beløb og under alle Omstændigheder skal være pantesikrede inden for Panteværdien. Der vil maaske være Grund til at bemærke, at Tallet 100 000 Kr. ikke er ment som en Grænse, under hvilken Laan op til normal Sikkerhedsgrænse i alle Tilfælde kan anbringes, selv om Risikoen er aabenbar. De bevilgende Myndigheder maa naturligvis stedse i hvert enkelt Tilfælde have Opmærksomheden henvendt paa den i Loven fastsatte Betingelse, hvorefter Laan kun kan ydes, naar der derved skabes Sandsynlighed for, at Laantageren sættes i Stand til at fortsætte sin Bedrift og opfylde sine Forpligtelser, og særlig Aarvaagenhed over for Ejeren Eevne til paa forsvarlig Maade at fortsætte Bedriften maa naturligvis forudsættes, hvor Laanet betyder et særlig stort Udlæg for Staten.

Ændringsforslag Nr. 5 bestemmer, at Gældssaneringslaan kan indsættes uden Samtykke fra efterstaaende Panthavere. Der er i den Tid, Loven har været gældende, naturligvis indvundet forskellige Erfaringer, og bl. a. er den Erfaring indvundet, at efterstaaende Panthavere i adskillige Tilfælde uden rimelig Grund har modsat sig en Ordning af Gældsforholdet. I nogle Tilfælde er Modstanden vel begrundet i rent personlige Forhold, i andre Tilfælde i, at de ikke har ønsket en Ændring i de foran liggende Gældsforhold, den Ændring, som Saneringslaanet tilsigter. Der kan af efterstaaende Panthavere vel nok i visse Tilfælde anføres den saglige Begrundelse, at deres Interesser kan lide Skade derved, at Afdragstiden for Saneringslaanet bliver noget længere end den Afdragstid, der er gældende for den Gæld, der udløses, men i Almindelighed bliver de efterstaaende Panthaveres Interesse jo ikke forringet ved, at et foranstaende Laan afløses af et Laan til lavere Rente, tværtimod, og der har derfor fra alle Sider i Udvalget været Enighed om at gennemføre den Bestemmelse, at efterstaaende Pant-

havere ikke kan modsætte sig, at foranstaende Laan ombyttes med Gældssaneringslaan.

Ændringsforslag Nr. 8 drejer sig om en Ændring i den foreslaede § 15. Denne Paragraf omhandler det foreslaede Rentetilskud og Hovedreglerne for Tildeling heraf, og Ændringsforslaget vedrører Gælds-betingelsen, hvis Overgrænse foreslaas strøget, saaledes at nu ogsaa de kan komme i Betragtning, hvis Gæld overstiger 110 pCt. af Ejendommens Panteværdi. Denne Ændring betyder en meget væsentlig Udvidelse af Kredsen af dem, der kan komme i Betragtning, og jeg takker den højtærede Landbrugsminister, fordi han har tiltraadt dette Ændringsforslag.

Ændringsforslag Nr. 9 bestemmer, at sønderjyske Landmænd, der i Forvejen faar Rentetilskud efter anden Lov, ikke samtidig kan faa Tilskud efter denne Lov.

Flertallet indstiller Lovforslaget til Vedtagelse med de Ændringer, som jeg her har gjort Rede for, og fraraader at stemme for Ændringsforslaget under Nr. 6, der stilles af Venstre og Det konservative Folkeparti. Vi fraraader dette Ændringsforslag, bl. a. fordi det vil medføre en altfor ulige Behandling af de Landbrugere, der allerede har faaet Saneringslaan, og de fremtidige Laantagere. Mindretallets Ændringsforslag betyder en Ændring af det Hovedprincip, som er blevet gældende for Gældssaneringsordningen, idet de bevilgede Laan efter Ændringsforslaget ikke som efter den bestaaende Lov skal udbetales i Statsobligationer, men derimod i kontante Penge og Midlerne hertil skal skaffes ved Optagelse af tilsvarende Statslaan. Jeg kan ikke finde bedre Udtryk at betegne dette Forslag med, end at det er en Meningsløshed, en Meningsløshed, fordi det jo netop var Partiet Venstre, der ved Lovens Gennemførelse i Fjor ønskede og opnaaede den Ændring i Regeringsforslaget, at Laanene ikke blev udbetalt kontant, men i Statsobligationer, en Meningsløshed tillige, fordi Loven nu har bestaaet et Aar hvilende paa dette Princip, og det vilde derfor medføre baade Ulighed og en Besværliggørelse af Administrationen, om et saadant bærende Princip nu blev ændret, en Meningsløshed endelig, fordi den foreslaede Dækning er urimelig. At Anvisningen er ganske utilstrækkelig, idet der om Kurstabet blot siges, at det tages af Statskassen, ser jeg bort fra, men naturligvis er det urimeligt, at man ved Tilvejebringelsen af Pengene overhovedet skal paaføre Staten et Kurstab af dette Omfang og samtidig tilbyde maaske velhavende Folk en